

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Barbory Berkové v právní věci žalobců: **a) F. O., b) nezl. P. M.**, oba zast. JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem, se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2019, č. j. OAM-804/ZA-ZA11-VL16-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 6. 2019, č. j. 13 Az 24/2019 - 17,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobců JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti v částce **10.520 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobců nese stát.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 1. 2019, č. j. OAM-804/ZA-ZA11-VL16-2018, podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“), zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany, neboť shledal žádost žalobců nepřijatelnou.

[2] Městský soud v Praze usnesením ze dne 5. 6. 2019, č. j. 13 Az 24/2019 - 17, žalobu proti rozhodnutí žalovaného odmítl. Konstatoval, že žaloba byla podána opožděně. Žalobci sice odeslali žalobu dne 26. 2. 2019, tedy v rámci zákonem stanovené lhůty, ale adresovali ji žalovanému, a to navzdory řádnému poučení o náležitostech a místě podání žaloby. Protože lhůta pro podání žaloby uplynula dne 27. 2. 2019 a žalovaný doručil žalobu soudu až dne 20. 5. 2019, je žaloba opožděná, neboť její podání u žalovaného nemá za následek zachování žalobní lhůty.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti uvedenému usnesení podali žalobci (dále jen „stěžovatelé“) včasnou kasační stížnost. V ní namítli, že soud měl přihlídnout k jejich specifickému postavení jakožto žadatelů o mezinárodní ochranu a postupovat podle § 7 odst. 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a posoudit žalobu jako podanou u místně nepříslušného soudu. Podle stěžovatelů na jejich případ nelze aplikovat obecné závěry, že podání žaloby u správního orgánu nemá za následek zachování lhůty k podání žaloby. Soud přehlédl, že se stěžovatelé neorientují v českém právním řádu, ani dostatečně neznají český jazyk. Zákonem stanovená lhůta 15 dnů pro podání žaloby je podle stěžovatelů v rozporu s ústavním pořádkem i mezinárodními závazky České republiky. Proto měl soud podat návrh na zrušení § 32 odst. 1 zákona o azylu. Nejvyššímu správnímu soudu stěžovatelé navrhli, aby zrušil napadené usnesení a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti upozornil, že soud rozhodl v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu a se zákonem o azylu. Odmítl přitom, že by soud postupoval formalisticky, ale naopak upozornil na povinnost adresátů norem dodržovat pravidla v nich obsažená. Lhůta k podání žaloby je časově přiměřená a není v rozporu s ústavním pořádkem, ani mezinárodními závazky České republiky. Navíc existuje zájem státu na rychlém a jasném určení statusu osoby žádající o mezinárodní ochranu. Žalovaný z uvedených důvodů Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[5] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech:

- kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;
- kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;
- kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně;
- kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu;

pokračování

popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[6] Nejvyšší správní soud neshledal, že by se Městský soud v Praze dopustil zásadního pochybení při výkladu hmotněprávního či procesního ustanovení, nebo že by se při rozhodování věci jakkoliv odchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, a založil tak důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

[7] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 18. 10. 2012, č. j. 6 Ads 108/2012 - 32, konstatoval, že „ze samotné povahy věci a úpravy správního soudnictví obsažené v s. ř. s. vyplývá, že k iniciování soudního řízení měl stěžovatel svou správní žalobu adresovat správnímu soudu, kterými jsou v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 věta první s. ř. s. krajské soudy a Nejvyšší správní soud. V souladu s ustanovením § 32 s. ř. s. Nejvyšší správní soud dospívá k závěru, že návrh na zahájení řízení musí dojít ke správnímu soudu, tj. musí být ke správnímu soudu podán, aby bylo řízení o správní žalobě ve smyslu s. ř. s. vůbec zahájeno. „Správní žaloba“, která by nebyla adresována správnímu soudu a nebyla by u něj podána, by nepředstavovala návrh na zahájení řízení ve smyslu s. ř. s. se všemi z toho plynoucími důsledky (...) Stěžovatel podle názoru Nejvyššího správního soudu totiž přehlédl novelizaci s. ř. s. provedenou zákonem č. 303/2011 Sb., která nabyla účinnosti 1. 1. 2012. Před tímto datem bylo možné podávat správní žaloby takovým způsobem, který použil stěžovatel v posuzované věci, tj. prostřednictvím žalovaného správního orgánu, s tím, že to mělo vliv na běh lhůty pro podání správní žaloby. Nejvyšší správní soud např. v rozsudku č. j. 4 Ads 188/2008 - 53 ze dne 29. 5. 2009 dospěl k právnímu závěru, že „lhůta pro podání žaloby je ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. zachována i v případě, kdy žalobce žalobu ve stanovené lhůtě prostřednictvím držitele poštovní licence zašle správnímu orgánu, který vydal žalobou napadené rozhodnutí. Není přitom relevantní, byla-li žaloba ve stanovené lhůtě tomuto správnímu orgánu též doručena.“ Od 1. 1. 2012 v důsledku novelizace s. ř. s. provedené zákonem č. 303/2011 Sb. se však případní žalobci nemohou spoléhat na to, že zaslání správní žaloby proti rozhodnutí správního orgánu prostřednictvím správního orgánu bude správními soudy zohledněno při posuzování včasnosti takovéto žaloby. Pokud by správní soudy takový postup tolerovaly, popřely by tím smysl novelizace provedené zákonem č. 303/2011 Sb.; účelem novelizace přitom bylo, aby správní žaloby byly podávány přímo u správního soudu nebo jemu zasílány prostřednictvím držitele poštovní licence, nikoli prostřednictvím žalovaného správního orgánu, jak tomu bylo před 1. 1. 2012.“

[8] Nejvyšší správní soud uvádí, že neshledal důvody pro odlišný postup v rámci soudního přezkumu rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany, a proto i v tomto řízení platí, že je nezbytné obrátit se v zákonem stanovené lhůtě přímo na krajský soud. Zákonodárce pro tyto případy sice zvolil kombinaci dvou pravidel, kdy v § 32 s. ř. s. určil, na koho se mají žadatelé o mezinárodní ochranu v případě přezkumu obrátit, a současně v 32 odst. 1 zákona o azylu určil pro jejich podání lhůtu 15 dnů, což může pro právního laika působit do jisté míry obtíže. Nicméně nelze přehlednout, že o možnosti podání žaloby byli stěžovatelé řádně poučeni přímo žalovaným, neboť z předmětného poučení obsaženého v žalobou napadeném rozhodnutí jasně plyne, na koho a v jaké lhůtě se mají stěžovatelé při podání žaloby obrátit. Stěžovatelé měli tedy dostatek informací o tom, jakým způsobem a komu mají správní žalobu doručit. Současně nelze po žalovaném spravedlivě požadovat,

aby poučení o možnosti podat správní žalobu uváděl i v cizím jazyce, jak naznačovali stěžovatelé, neboť úředním jazykem v řízení o mezinárodní ochranu je čeština.

[9] Nejvyšší správní soud současně upozorňuje, že již dříve v usnesení ze dne 9. 3. 2016, č. j. 6 Azs 23/2016 - 48, s poukazem na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09, konstatoval, že „otázka lhůty pro podání žaloby ve věci mezinárodní ochrany byla soudy opakovaně řešena a neskýtá zásadní aplikační problémy. Dle § 32 odst. 1 zákona o azylu lze žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Jak uvedl Ústavní soud, ve věcech azylových je významný aspekt rychlosti a do právního řádu byl promítnut mimo jiné tím, že byla zkrácena obecná dvouměsíční žalobní lhůta na 15 dnů.“ Nejvyšší správní soud proto neshledal důvody pro předložení návrhu na zrušení předmětného ustanovení zákona o azylu Ústavnímu soudu s tím, že k tomu nebyl povinen ani Městský soud v Praze.

IV. Závěr a náklady řízení

[10] S ohledem na uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a Městský soud v Praze se v napadeném rozsudku od této judikatury neodchyluje. Nejvyšší správní soud tak neshledal v posuzované věci zásadní pochybení soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů, ani žádný jiný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[11] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[12] Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2019, č. j. 4 Azs 278/2019 - 25, byl stěžovatelům ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Maroš Matiaško, LL.M., advokát. Zástupci, který byl stěžovatelům ustanoven soudem, náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Odměna za zastupování advokátem za řízení o kasační stížnosti byla určena podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) ve spojení s § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 12 odst. 4 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a to za dva úkony právní služby poskytnuté stěžovatelům v řízení o kasační stížnosti (příprava a převzetí věci, sepsání kasační stížnosti) s přihlédnutím k tomu, že za společné úkony při zastupování dvou nebo více osob náleží zástupci za každou zastupovanou osobu odměna snížená o 20%. Mimosmluvní odměna za jeden úkon právní služby činí po snížení podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu za každého ze stěžovatelů 2.480 Kč. Celkem tedy ustanovenému zástupci náleží odměna ve výši 9.920 Kč, tj. 4x 2.480 Kč. Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu za každý z uvedených dvou úkonů 300 Kč, tj. celkem 600 Kč. Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti v celkové výši 10.520 Kč bude ustanovenému zástupci stěžovatelů vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. října 2019

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu